

4.24 Felles (VO nr 90)

4.24.1 Innledning

Kapitlet omhandler utgifts- og inntektsposter som sorterer inn under budsjett- og regnskapsskjema 1A/2A. Aktuelle inntektsposter er skatt på inntekt og formue, statlig rammetilskudd, integreringstilskudd, vertskommunetilskudd og øvrige generelle statstilskudd. I tillegg føres renteinntekter/-utgifter, avdrag, utbytte, låneopptak, samt interne finansieringstransaksjoner under kapitlet.

4.24.2 Oversiktstabeller

Tabell 4.24.2.1 Drifts- og investeringsbudsjett (kr 1.000)

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Forslag 2015	Forslag 2016	Forslag 2017	Forslag 2018
Driftsutgifter	169 975	147 337	157 368	166 448	180 697	187 789
Driftsinntekter	1 733 795	1 818 451	1 838 856	1 844 262	1 853 706	1 856 325
Netto driftsinntekter	1 563 820	1 671 114	1 681 488	1 677 814	1 673 009	1 668 536
Investeringsutgifter	95 186	59 828	93 123	54 180	55 270	56 374
Investeringsinntekter	356 489	345 077	473 786	490 510	511 340	244 004
Netto inv.inntekter	261 303	285 249	380 663	436 330	456 070	187 630

4.24.3 De enkelte inntekts- og utgiftsanslagene

Rådmannens forslag til budsjett 2015 og økonomiplan 2015-2018 er som vist i tabellen under basert på en rekke inntektsanslag. I det videre gis det kommentarer til de enkelte anslag. Tabellen er ført opp med beløp i faste priser med 2015-kroneverdi.

Tabell 4.24.3.1 Oppsummering av inntektsanslag for økonomiplanperioden 2015-2018 (kr 1.000)

Anslag:	Tjeneste – Art	2015	2016	2017	2018
Skatteinntekter	8000 – 1870	679 866	679 866	679 866	679 866
Rammetilskudd	8400 – 1800	904 883	909 352	909 352	909 363
Frie inntekter (sum skatt og rammetilsk.)		1 584 749	1 589 218	1 589 218	1 589 229
Eiendomsskatt	8000 – 1874	101 100	102 100	103 100	104 100
Vertskommunetilskudd	8400 – 1811	37 733	35 038	32 343	29 647
Investeringstilskudd grunnskolen	8400 – 1812	1 639	1 608	927	0
Kompensasjonstilskudd eldreomsorg mv.	8703 – 1813	7 517	7 393	7 268	7 144
Rentekompensasjon skoleanlegg	8703 – 1814	3 267	3 049	2 832	2 615
Avgiftspliktig salg – konsesjonskraft	3210 – 1650	1 435	1 435	1 435	1 435
Statstilskudd flyktninger	8500 – 1810	21 135	20 220	19 675	20 195
Verskommunetilskudd, asylmottak	8500 – 1810	1 444	1 444	1 444	1 444

Frie inntekter

Kommunenes frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter. Frie inntekter er inntekter som kommunene kan disponere fritt, uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk. De frie inntektene fordeles til kommunene gjennom inntektssystemet. Som det fremgår av tabellen over er anslaget på frie inntekter for Ringsaker kommune i 2015 på 1,585 mrd. kroner. Anslaget fremgår av beregningsteknisk dokumentasjon (Grønt hefte) til statsbudsjettet.

Skatt på inntekt og formue

Fordelingen mellom skatteinntekter og rammetilskudd bestemmes blant annet av utviklingen i skattegrunnlagene og av de kommunale skattørene. Det er en målsetting om at skatteinntektenes andel av de samlede inntektene for kommunene skal utgjøre 40 %.

Forslag til skattører er fremmet i Prp. 1 LS (2014–2015) Skatter, avgifter og toll 2015. Den kommunale skattøren for personlige skatteyttere settes ned med 0,15 prosentpoeng fra 2014 til 11,25 % i 2015. Anslåtte skatteinntekter for Ringsaker i 2015 er blant annet basert på regjeringens forslag til skattøre.

Ringsaker kommunes skatteinntang i 2013 utgjorde 640,456 mill. kroner. Opprinnelig vedtatt skatteanslag for 2014 lyder på 648,606 mill. kroner. Dette er senere endret to ganger; ved behandlingen av 1. tertialrapport som følge av nye skatteanslag for kommunesektoren i revidert nasjonalbudsjett og ved behandling av 2. tertialrapport, på bakgrunn av ny informasjon om skatteinntangen i 2014 i statsbudsjett 2015. Ved utarbeidelse av skatteanslag for 2015 er det forutsatt at den faktiske skatteinntangen i 2014 blir på 634,110 mill. kroner, jf. nærmere omtale i 2. tertialrapport 2014.

Ved beregning av skatteanslaget for 2015 er regjeringens kommunevise anslag, som fremgår av beregningsteknisk dokumentasjon (grønt hefte), fulgt. Tallene nedenfor er oppgitt i faste priser med 2015 som kroneverdi.

Tabell 4.24.3.2 Skatteanslag for økonomiplanperioden 2015-2018 (kr 1.000)

SKATT	2015	2016	2017	2018
Faktisk inngang i 2013	640 456	640 456	640 456	640 456
- 0,99 % reduksjon i 2014	6 346	6 346	6 346	6 346
Anslått inngang i 2014 (2. tertial)	634 110	634 110	634 110	634 110
+ 7,21 % økning	45 756	45 756	45 756	45 756
= Skatteanslag (avrundet)	679 866	679 866	679 866	679 866

Økningen i skatteinntekter fra revidert skatteanslag etter 2. tertial 2014 skyldes at den siste nedjusteringen i 2014 ikke påvirker skatteanslaget for kommunesektoren for 2015, men bygger på anslaget i revidert nasjonalbudsjett. Skatteanslaget bygger på en forutsetning om 0,8 % sysselsetningsvekst og 3,3 % lønnsvekst. Rådmannen har valgt å følge regjeringens skatteanslag. Dersom det viser seg at skatteinntektene utvikler seg annerledes enn anslått i budsjettet, vil en komme tilbake til dette ved 1. tertialrapport 2015.

Rammetilskudd gjennom inntektssystemet

Gjennom inntektssystemet fordeles rammetilskuddet til kommunene. Det overordnede formålet med utgiftsutjevningen og skatteutjevningen i inntektssystemet er å sikre utjevning av de økonomiske forutsetningene for å kunne gi et likeverdig tjenestetilbud over hele landet.

Gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet skal kommunene i prinsippet fullt ut kompenseres for variasjoner i kostnader ved tjenesteytingen, som de selv ikke kan påvirke. Kostnadsnøkkelen er den mekanismen i inntektssystemet som i praksis sørger for dette, og som fordeler tilskudd til kommunene etter deres varierende behov.

Kostnadsnøkkelen er satt sammen av objektive kriterier som kommunene ikke kan påvirke gjennom egne valg og prioriteringer. Alderskriteriene er «grunnmuren» i kostnadsnøkkelen. Siden alderskriteriene ikke ivaretar etterspørselen etter kommunale tjenester fullt ut, er kostnadsnøkkelen supplert med ulike sosiale kriterier som ivaretar at etterspørselen også avhenger av levekår, helsetilstand mv. Kostnadsnøkkelen inneholder egne kriterier som ivaretar variasjonen i kostnader ved å gi en enkelt tjeneste. Ulikt bosettingsmønster og kommunestørrelse gir slike kostnadsvariasjoner. Gjennom kostnadsnøkkelen og et oppdatert sett med kriteriedata beregnes utgiftsbehovet for den enkelte kommune.

Gjennom inntektssystemet utjevnes delvis forskjeller i skatteinntekter.

Endringer i inntektssystemet

Regjeringen legger opp til en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommuner i kommuneproposisjonen for 2017, som legges frem våren 2016. I denne gjennomgangen vurderes alle elementene i inntektssystemet, og inntektssystemet vil også ses i sammenheng med kommunereformen. Regjeringen vil vurdere ulike modeller for tilbakeføring av deler av selskapsskatten til kommunene fram mot kommuneproposisjonen for 2016.

Kostnadsnøkkelen for kommunene er sammensatt av åtte ulike delkostnadsnøkler. Vektingen mellom de ulike sektornøkklene er bestemt ut fra sektorens andel av kommunens netto driftsutgifter (eksklusive avskrivninger) i 2008, korrigert for endringer etter 2008.

Med innføringen av Samhandlingsreformen i 2012 ble det laget en egen delkostnadsnøkkel for kommunal medfinansiering og utskrivningsklare pasienter. Når kommunal medfinansiering avvikles fra 1.1.2015 må det gjøres en endring i kostnadsnøkkelen for å ta hensyn til dette. I 2015 avvikles derfor delkostnadsnøkkelen som ble innført med Samhandlingsreformen. Midlene til utskrivningsklare pasienter, som utgjorde en liten del av totalbeløpet i Samhandlingsreformen, blir fra og med 2015 fordelt etter delkostnadsnøkkelen for pleie- og omsorgstjenester.

Under vises utgiftsutjevningen for Ringsaker basert på justert kostnadsnøkkel for 2015.

Tabell 4.24.3.3 Utgiftsutjevningen 2015

	HELE LANDET		RINGSAKER			Bruk av folketall 1.7.2014	
	Vekt	Antall	Antall	Indeks utg. behov	Utslag i %	Tillegg/ fradrag i utgiftsutjevning	
						Kr pr. innb.	Totalt
0-1 år	0,0056	120 495	665	0,8440	-0,09 %	-41	-1 364
2-5 år	0,1255	254 555	1 514	0,9096	-1,13 %	-528	-17 721
6-15 år	0,2904	619 466	4 068	1,0043	0,13 %	58	1 955
16-22 år	0,0213	463 638	3 045	1,0044	0,01 %	4	147
23-66 år	0,0955	2 966 625	18 935	0,9761	-0,23 %	-106	-3 561
67-79 år	0,0452	491 976	3 758	1,1682	0,76 %	353	11 875
80-89 år	0,0688	177 811	1 331	1,4848	1,00 %	463	15 559
over 90 år	0,0460	43 097	278	0,9865	-0,06 %	-29	-969
Basistillegg	0,0230	428	1	0,3573	-1,48 %	-687	-23 088
Sone	0,0132	20 265 784	156 312	1,1796	0,24 %	110	3 703
Nabo	0,0132	9 148 170	60 176	1,0060	0,01 %	4	123
Landbrukskriterium	0,0030	1	0	1,8193	0,25 %	114	3 839
Innvandrere 6-15 år ekskl Skandinavia	0,0084	41 266	197	0,7301	-0,23 %	-105	-3 541
Norskfødte med innv foreld 6-15 år ekskl Skand	0,0009	40 491	74	0,2795	-0,06 %	-30	-1 013
Flytninger uten integreringstilskudd	0,0046	131 103	360	0,4199	-0,27 %	-124	-4 168
Dødlighet	0,0456	31 644	227	1,0971	0,44 %	206	6 914
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,0116	132 386	868	1,0027	0,00 %	1	49
Lavinntekt	0,0062	218 530	1 032	0,7222	-0,17 %	-80	-2 690
Uføre 18-49 år	0,0045	80 109	569	1,0863	0,04 %	18	606
Opphopningsindeks	0,0135	182	1	0,6567	-0,46 %	-215	-7 239
Urbanitetskriterium	0,0173	43 958 002	268 830	0,9353	-0,11 %	-52	-1 749
PU over 16 år	0,0457	18 080	143	1,2096	0,96 %	445	14 961
Ikke-gifte 67 år og over	0,0433	320 937	2 340	1,1151	0,50 %	232	7 782
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0292	40 295	236	0,8965	-0,30 %	-141	-4 720
Innbyggere med høyere utdanning	0,0185	1 200 576	5 558	0,7080	-0,54 %	-251	-8 438
Kostnadsindeks	1,0000			0,99184	-0,816 %	-379	-12 747
Netto virkning statlige/private skoler							3 156
Sum utgiftsutjevning							-9 591

Tabellen over viser at Ringsaker har et beregnet utgiftsbehov som er 0,82 % under landsgjennomsnittet, dvs. at kommunen relativt sett er litt mer lettdreven enn landsgjennomsnittet etter den oppdaterte kostnadsnøkkelen. Som følge av dette omfordes 9,591 mill. kroner fra innbyggertilskuddet til kommuner som har et utgiftsbehov over landsgjennomsnittet. I 2014 var utgiftsbehovet 1,03 % lavere enn landsgjennomsnittet.

På tross av en positiv befolkningsutvikling i Ringsaker de senere årene er den årlige veksten i folketallet fortsatt noe under landsgjennomsnittlig vekst. Dette innebærer et økonomisk tap på alderskriteriene i kostnadsnøkkelen. Uten den befolkningsveksten Ringsaker har hatt de seneste årene ville tapet vært betydelig større.

Skatteutjevning

Det er store variasjoner i skattegrunnlag mellom kommunene, noe som skaper store forskjeller i inntektsnivå. Forskjeller i skattegrunnlag blir, i motsetning til forskjeller i utgiftsbehov, kun delvis utjevnet gjennom skatteutjevningen.

Kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet får kompensert 60 % av differansen mellom egen skatteinntekt og landsgjennomsnittet, mens kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet blir trukket for 60 % av differansen mellom egen skatteinntekt og landsgjennomsnittet.

Kommuner med skatteinntekter under 90 % av landsgjennomsnittet får en tilleggskompensasjon på 35 % av differansen mellom egen skatteinntekt og 90 % av landsgjennomsnittet.

Tilleggskompensasjonen er finansiert ved et likt trekk pr. innbygger for alle landets kommuner.

Sum frie inntekter

I Beregningsteknisk dokumentasjon til statsbudsjettet fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (Grønt hefte) blir rammetilskuddet til hver enkelt kommune presentert. Ved utarbeidelse av budsjettet for overføringer gjennom inntektssystemet har rådmannen lagt til grunn departementets beregning av rammetilskuddet for Ringsaker. I tillegg er det benyttet prognosemodell for beregning av skatt og rammetilskudd fra KS, som samsvarer med departementets beregningsmodell.

Det må understrekes at beregningene vedrørende skatt og inntektsutjevning er beheftet med usikkerhet. Det er den faktiske utviklingen i 2015 som i februar 2016 gir det endelige tallet for netto skatteutjevning. I tabellen nedenfor har en søkt å oppsummere virkningene for Ringsaker kommune slik en har anslått det.

Tabell 4.24.3.4 Anslag for frie inntekter i økonomiplanperioden 2015-2018 (kr 1.000)

INNTAKSSYSTEMET - OVERFØRINGER	2015	2016	2017	2018
Innbyggertilskudd	753 338	755 696	755 696	755 707
Utgiftsutjevning	-9 591	-9 611	-9 611	-9 611
Overgangsordninger (INGAR fra 2009)	-2 130	0	0	0
Saker særskilt fordeling (helsestasjons- og skolehelsetjeneste mv.)	2 743	2 743	2 743	2 743
Skjønnsmidler	3 500	3 500	3 500	3 500
Skjønnsmidler skattesvake kommuner	2 000	2 000	2 000	2 000
Netto inntektsutjevning	155 024	155 024	155 024	155 024
Anslag rammetilskudd i 2015-priser	904 884	909 352	909 352	909 363
Skatteanslag	679 866	679 866	679 866	679 866
Anslag skatt og rammetilskudd i 2015-priser	1 584 750	1 589 218	1 589 218	1 589 229

Eiendomsskatt

Kommunestyret vedtok i k.sak 88/2006 å utskrive eiendomsskatt på alle næringseiendommer, forretningsbygg, boliger, fritidshus (hytter) og tomtegrunn i hele kommunen med virkning fra 2007 med unntak av de eiendommer som fremgår av eiendomsskattelovens § 5.

Eiendomsskatten ble ved kommunestyrets budsjettbehandling for 2014, jf. k.sak 98/2013, økt ved at skattesatsen ble satt til 4,4 promille. Bunnfradraget ble holdt uendret på kr 110.000. Eiendomsskatten er i 2014 budsjettet med 95 mill. kroner. I samsvar med forutsetninger for vedtaket om eiendomsskatt i 2014 er denne justert for kostnadsvekst. Videre foretas en oppjustering av anslaget på eiendomsskatt med 2 mill. kroner som følge av nybygg/påbygg. Til sammen er det ført opp 101,1 mill. kroner i eiendomsskatt i 2015. Det er lagt inn en årlig opptrapping med 1 mill. kroner i perioden 2016-2018 basert på fortsatt økt bygging av hus, leiligheter og hytter. Dette gir en skattesats på 4,6 promille og et bunnfradrag på kr 110.000.

Salg av konsesjonskraft

Ringsaker kommune disponerer om lag 7,5 mill. kwh konsesjonskraft for salg eller bruk i egen virksomhet. Kommunen har inngått fastpriskontrakter for salg av 50 % av konsesjonskraften med Ishavskraft for 27,02 øre/kwh. Det er ikke inngått noen fastpriskontrakt for de siste 50 % da det er usikkerhet rundt prisnivået for 2015, og en ønske å følge markedsutviklingen en periode før en legger ut de siste 50 % til salg. Til fradrag før inntektsføring kommer produksjonskostnadene. Det er budsjettet med 1,435 mill. kroner i inntekter fra salg av konsesjonskraft.

Andre statstilskudd

Vertskommunetilskudd

Etter HVPU-reformen tidlig på 1990-tallet overtok 33 kommuner ansvaret for en rekke beboere hjemmehørende i andre kommuner. Formålet med den øremerkede tilskuddsordningen er å kompensere de 33 vertskommunene for de beboere som valgte å bli boende i institusjonskommunen.

Telling og uttrekk av midler ved frafall av beboere vil bli gjennomført hvert år fram til alle beboere har falt fra og tilskuddsordningen er avvirket i sin helhet. Tilskuddet til den enkelte kommune settes ned i forhold til antall beboere som faller fra. Ny telling av vertskommunebrukere pr. 1.1.2014 er 28. Det har ikke vært frafall av brukere siden siste telling 1.1.2013. Tilskuddet for 2015 er budsjettet til 37,733 mill. kroner. Endelig tilskuddsbeløp vil først foreligge etter at statsbudsjettet er vedtatt.

Det er forutsatt et frafall av 2 brukere pr. år i økonomiplanperioden noe som innebærer at vertskommunetilskuddet vil bli redusert med 2,695 mill. kroner hvert år i perioden 2016-2018, totalt 8,085 mill. kroner. Denne inntektsreduksjonen må dekkes inn fortrinnsvis ved at tjenesten til funksjonshemmede reduseres. Det vises til kommentarene i kapittel 4.5, budsjettansvar 449 ufordelt pleie og omsorg.

Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskole reformen

Tilskuddet skal kompensere for merutgifter som kommunene hadde til investeringer i skolebygg i forbindelse med skolestart for seksåringene tilbake til 1994. Kompensasjonen beregnes med utgangspunkt i den effektive renten på 9-12 måneders statskassaveksler pr. 1.7. tillagt en margin på 0,5 prosentpoeng. For 2014 er tilskuddet budsjettet med 1,639 mill. kroner.

Rentekompensasjon skoleanlegg

Stortinget vedtok i 2002 en statlig finansieringsordning hvor kommuner og fylkeskommuner skal få kompensert renteutgifter knyttet til nybygg, rehabilitering, opprustning og utbedring av skoleanlegg innenfor en gitt ramme. Ordningen gjaldt anlegg som er ferdigstilt etter 1.1.2002. I forbindelse med statsbudsjettet for 2009 ble ordningen gjeninnført.

Rentekompensasjon skal bidra til at kommunene og fylkeskommunene, over en 8 års periode, kan ta opp rentefrie lån på til sammen 15 milliarder kroner til rehabilitering og nybygg av skoler og

svømmeanlegg. Ringsakers kvote er på 79,858 mill. kroner, og er benyttet fullt ut. Søknad om utbetaling innsendes når prosjektet er ferdigstilt. Hvis prosjektet er stort og går over flere år, er det også mulig å søke om utbetaling for et delprosjekt som er ferdigstilt.

Beregning av rentekompensasjonen skjer med utgangspunkt i et serielån med 20 års løpetid i Husbanken. Etter opplysninger fra Husbanken budsjetteres det med 3,267 mill. kroner i rentekompensasjon for 2015.

Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag - eldreplan og psykiatriplan

Kompensasjonstilskuddene følger av de investeringstiltak som er gjennomført og godkjent i forhold til tidligere opplegg for eldreplan og psykiatriplan. Tilskuddet gjelder alle sykehjemsplasser og omsorgsboliger med tilsagn om oppstartingstilskudd etter 1.1.1997, og skal sjablongmessig dekke utgifter til renter og avdrag som påløpt fra og med 1.1.1998. Etter opplysninger fra Husbanken budsjetteres det med 7,517 mill. kroner i samlet kompensasjonstilskudd for 2015.

Integreringstilskudd ved bosetting av flyktninger

Integreringstilskuddets intensjon er å dekke kommunesektorens gjennomsnittsutgifter til bosetting og integrering av flyktninger i bosettingsåret og de fire neste årene. Kommuner som bosetter flyktninger, mottar andel av tilskuddet pr. år pr. person i fem år. Ved flytting skal fra- og tilflyttingskommunene dele tilskuddet i flytteåret.

Tabell 4.24.3.5 Satser for integreringstilskudd i 2014

Bosettingsår	Satser 2014
Enslige voksne år 1	kr 225 000
Voksne år 1	kr 175 000
Barn år 1	kr 155 000
År 2	kr 200 000
År 3	kr 142 200
År 4	kr 80 000
År 5	kr 70 000
Enslige mindreårige	kr 175 000

Tilskuddet vil variere i forhold til hvor mange barn og voksne som bosettes i kommunen. Tilskuddet betales ikke i sin helhet ved bosetting, men fordeles over 5 år. I tillegg kommer et særskilt tilskudd i forbindelse med bosetting av enslige mindreårige, f.o.m. bosettingsåret og frem til barnet fyller 20 år.

Grunnlaget for beregningen av integreringstilskuddet er antallet flyktninger som kommunen mottar tilskudd for pr. i dag, og hvor lenge hver enkelt har vært bosatt i kommunen. Det forutsettes bosetting av 30 nye personer pr. år og at disse fordeler seg med 21 voksne og 9 barn. Det legges til grunn en bosetting på 8 enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. I tabellen under vises forventet integreringstilskudd pr. år i økonomiplanperioden. Tilskuddssatsene for 2015 blir vedtatt i statsbudsjettet, og det er foreløpig lagt inn kr 500.000 i økt tilskudd som følge av økte satser.

Tabell 4.24.3.6 Integreringstilskudd ved bosetting av flyktninger 2015-2018

Bosettingsår	2015	2016	2017	2018
Enslige voksne	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Andre voksne	2 301 000	2 301 000	2 301 000	2 301 000
Barn år 1	1 593 000	1 593 000	1 593 000	1 593 000
År 2	5 800 000	5 000 000	4 823 000	5 203 000
År 3	3 697 400	3 713 400	3 565 000	3 565 000
År 4	2 000 000	2 080 000	2 000 000	2 000 000
År 5	1 960 000	1 750 000	1 610 000	1 750 000
Enslig mindreårige	1 483 200	1 483 200	1 483 200	1 483 200
Økte satser 2015	500 000	500 000	500 000	500 000
Sum	21 134 600	20 220 600	19 675 200	20 195 200

Det er lagt inn årlig 1,444 mill. kroner i vertskommunetilskudd knyttet til kommunens utgifter ved asylmottaket i Moelv. En er gjort kjent med at asylmottaket vil legge ned driften ved årsskiftet. Det vil bli foretatt en regulering i 1. tertial 2015 når de tilsvarende utgifter er detaljert kartlagt.

Renter og avdrag

Norge har hatt lav rente i mange år og renta har vært fallende siden 2009. Norges Banks styringsrente har de siste årene ligget i hovedsak i underkant av 2 % og har vært fastsatt til 1,5 % siden mars 2012. Det er fortsatt knyttet usikkerhet til hvordan renten vil utvikle seg, og det er noe ulikt syn på renteutviklingen som Norges Bank legger til grunn i sine anslag hos SSB og de største bankene. Norges Banks rentebane viser en svak stigning av styringsrenten i planperioden. Utlånsrentene til kommunal sektor er forventet å ligge ca. 0,75 % høyere enn styringsrenten. For å sikre mest mulig forutsigbare låneutgifter på kommunens innlån har en inngått rentebytteavtaler på til sammen 1,180 mrd. kroner med ulik tidshorisont. Disse er oppdelt i ulike avtaler på mellom 100 mill. kroner og 180 mill. kroner. Ved utgangen av 2014 vil om lag 63 % av låneporteføljen være på faste betingelser. Samtidig forsøker en å dra nytte av de lave korte rentene ved å holde resten av låneporteføljen på flytende betingelser. Det vil i praksis si 3 måneders NIBOR korrigeret for margin. Ringsaker kommune har nå rentebytteavtaler (rentesikring) med forfall i 2016, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 og 2024. Avtalene er inngått på et tidspunkt da rentenivået var vesentlig høyere enn i dag. Et veiet gjennomsnitt gir en rente på 4,35 % for disse avtalene. En vil sammen med kommunens hovedbankforbindelse praktisere en rentestrategi som gir kontroll og forutsigbarhet med låneutgiftene.

Det aller meste av kommunens midler er innestående hos hovedbankforbindelsen Sparebanken Hedmark som bankinnskudd. Selv om det ble oppnådd gode innskuddsbetingelser som et resultat av den siste anbudskonkurransen ved ny bankavtale, er det på grunn av den lave risikoprofilen som Ringsaker kommune ønsker å holde, vanskelig å oppnå noe mer enn de avtalte innskuddsrentene på disse midlene. En vil imidlertid benytte tidsinnskudd av forskjellig lengde for å øke avkastningen noe.

Med utgangspunkt i kommunens hovedbankavtale, og forventninger pr. dato om renteutviklingen, har rådmannen i sitt budsjettforslag benyttet satser som vist i neste tabell.

Tabell 4.24.3.7 Forutsetninger for renter og avdrag i økonomiplanperioden

	2015	2016	2017	2018
Rente innskudd	2,20 %	2,50 %	2,80 %	2,80 %
Rente nye lån	2,40 %	2,70 %	3,00 %	3,00 %
Avdragstid nye låneopptak	30 år	30 år	30 år	30 år

Renteinntekter og renteutgifter for 2015-2018 fremgår av budsjettskjema 1a i hoveddel I og av økonomisk oversikt hoveddel VII i økonomiplanens oversikter (rosa bok).

Kommunelovens § 50 nr. 7 fastsetter at kommunens samlede gjeld skal avdras med like årlige avdrag (serielån) samt at den gjenstående løpetiden for kommunens samlede gjeldsbyrde ikke kan overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskifte. Den veide levetiden fremkommer ved at ulike typer anleggsmidler avskrives over ulike antall år. Avdragstiden for løpende lån er innenfor denne avdragsbegrensningen.

Rådmannen foreslår å øke avdragstiden for ett eldre lån i Kommunalbanken. Avdragstiden på lån 20090496 med restgjeld på kr 157.521.970 økes fra 20 år til 30 år. Dette vil gi en innsparing på om lag 4,1 mill. kroner i budsjett 2015.

Det budsjetteres med at Ringsaker kommune årlig tar opp 30,0 mill. kroner i Startlån (formidlingslån). Ordningen er nærmere omtalt i kapittel 4.17.3. Oppfølging av kommunens formidlingslån ivaretas i et samarbeid med Lindorff AS. Renteutgifter og renteinntekter fra formidlingslån føres i driftsregnskapet, mens avdragsutgifter og mottatte avdrag blir ført i investeringsregnskapet.

Det er budsjettert med et samlet låneopptak i 2015 på 286,435 mill. kroner, hvorav Startlån utgjør 30 mill. kroner. Samlet for økonomiplanperioden er det ført opp investeringslån for om lag 815 mill. kroner og formidlingslån for 120 mill. kroner.

Det vises blant annet til kapittel 2.4 og økonomiplanens talldel (kapittel 7.5 i rosa bok) for nærmere oversikt over utviklingen av kommunens lånegjeld.

Utbetalinger i forbindelse med kommunens kraftinteresser

I forslaget til budsjett 2015 og økonomiplan 2015-2018 har rådmannen innarbeidet en samlet utbetaling i form av et ordinært utbytte og renter på lån på til sammen 45,5 mill. kroner pr. år fra Eidsiva Energi AS og Vangsveien 73 AS, som fordeler seg med hhv. 44,3 mill. kroner og 1,2 mill. kroner. I den nye aksjonærvtalen som ble vedtatt i k.sak 47/2011 ble 2,25 mrd. kroner av selskapets kapital omgjort til et ansvarlig lån som det skal betales rente av. For Ringsaker kommunes sin del utgjør dette et ansvarlig lån til Eidsiva Energi AS på om lag 222 mill. kroner. Renteinntekter på dette utlånet er beregnet til 15,44 mill. kroner, og ordinært utbytte fra Eidsiva Energi AS er beregnet til 28,86 mill. kroner.

Summen av renter og utbytte skal ikke overstige dagens utbytteplan. Det er blant annet tatt utgangspunkt i den årlige utbytteplanen som selskapet utarbeider og de faktiske utbetalinger de seneste årene. Det presiseres at anslaget ikke er basert på vedtak i selskapenes organer, og at inntekten således er forbundet med noe usikkerhet. I forslaget til budsjett 2015 og økonomiplan 2015-2018 er det lagt inn salg av Vangsveien 73 AS i 2015. Likviditeten er budsjettert opp med salget og må ses i sammenheng med utbytte fra selskapet.

Merverdiavgiftskompensasjon investeringer

Fra og med budsjettåret 2014 skal merverdiavgiftskompensasjonen fra investeringer i sin helhet regnes som inntekter knyttet til investeringsprosjekter og føres i investeringsregnskapet. Merverdiavgiftskompensasjonen bidrar med egenfinansiering av investeringer, og inngår som en samlet finansiering av investeringsprosjektene.

Med bakgrunn i foreslåtte investeringer anslår rådmannen kompensasjonen for merverdiavgift ved kommunens investeringer utenom VAR-sektoren til 43,62 mill. kroner i 2015.

Investeringer

I nye bestemmelser for budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet og notat fra Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) er det fastsatt at budsjettskjema 2B skal vise brutto investeringsutgifter, mens budsjettskjema 2A (VO 90) skal vise finansieringen av investeringene og i tillegg andre sentrale utgifter og inntekter i investeringsbudsjettet. Alle tilskudd på investeringer og salg av driftsmidler, som inngår i finansieringen av investeringer, flyttes dermed fra budsjettskjema 2B til 2A fra og med budsjett 2015.

Tabell 4.24.3.8 Anslag for investeringsinntekter i økonomiplanperioden 2015-2018 (kr 1.000)

Prosjekt	Navn	2015	2016	2017	2018
50112	Salg av tomter	10 000	10 000	10 000	10 000
60441	Svømmehall Moelv - spillemidler	0	0	12 500	0
60718	Avlastningssenter barn og unge - tilskudd	6 293	5 601	0	0
60918	Bygging av omsorgsboliger - tilskudd	4 050	10 500	9 000	0
61126	Moelv kulturhus – spillemidler	1 500	0	0	0
61208	Bygging/kjøp boliger til flyktninger mm. - tilskudd	3 300	3 300	0	0
70005	Transportmidler veg, VA – salg av driftsmidler	300	200	200	200
70007	Større maskiner veg – salg av driftsmidler	50	0	0	0
70107	Transportmidler park – salg av driftsmidler	50	0	0	0
70115	Gang/sykkelveg Fagerlundv.–Fremstadvn. – tilskudd	1 100	1 100	0	0
70124	Lund Søndre - tilskudd	4 300	0	0	0
70126	Øverbakkvegen - tilskudd	4 500	0	0	0
70127	Flomsikring – elveforebygning del 2 – tilskudd	8 000	0	0	0
71088	Større maskiner – vann – salg av driftsmidler	50	50	50	50
71093	Sanering Krokstadvegen - tilskudd	10 000	0	0	0
71103	Prisjustering VA-avtale fjellet – tilskudd	12 000	0	0	0
71104	VA-avtale Sjusjøen – Moelv, fase 2 – tilskudd	0	0	19 000	0
72094	Større maskiner – avløp – salg av driftsmidler	50	50	50	50
72094	Prisjustering VA-avtale fjellet – tilskudd	7 000	0	0	0
	Sum	72 543	30 801	50 800	10 300

De ulike investeringsprosjektene er kommentert under de respektive virksomhetsområdene.

Egenkapitalinntekter Kommunal Landspensjonskasse (prosjekt 50199)

I investeringsbudsjettet er det ført opp en årlig innbetaling av egenkapitaltilskudd til KLP med 4,075 mill. kroner, som finansieres ved bruk av fond. Dette er basert på om lag 0,3 % av forsikringsfondet i fellesordningen og om lag 0,6 % av pensjonsgrunnlaget i sykepleierordningen. Ved avvik reguleres det mot lønnsreservens grunnbeholdning når de nøyaktige tallene foreligger. Dette vil i tilfelle bli behandlet i en av tertialrapportene. Egenkapitalen utløser avkastning som bidrar til finansiering av pensjonspremiene.